

עומדת במרכז, וכל הגונים של ההתפשטות של העולם סביבה. התפשטות ראשונה הוא בית המקדש, וכל אותם היכלות ועזרות, וכל אותו תקון שלו וירושלים, וכל העיר מהחומות ופניה. התפשטות שניה - כל ארץ ישראל שהתקדשה בקדשה. התפשטות שלישית הוא כל שאר הארץ, מקום בית מושב שאר העמים, וים האוקיינוס שסובב הכל.

והרי פרשה שסוד זה גוני העין שסובבים אותה נקדה של מרכז העין, שהיא מראה של כל העין, כמו שאותה נקדת המרכז שאמרנו שהיא מראה של הכל, ושם עומד בית קדש הקדשים וארון וכפרת שהם המראה של הכל. נמצא שאותה נקדה היא המראה של כל העולם. ועל זה כתוב יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון וגו'. יפה: שפיר ההוא חזו וחדוה דכלא. נוף: נופא דאילנא דאיהו שפירו דכלא.

האילו, שהוא היפי של הכל. בא וראה, היפי של העולם והמראה של העולם לא נראה בעולם, עד שנבנה והוקם המשכן ונכנס הארון לתוך הקדש. מאותה שעה נראה המראה של הכל בעולם והתפקן העולם, והולכים באותו משכן ובאותו ארון, עד שמגיעים לאותה נקדה שהיא יפה נוף שמחת הכל. פיון שהגיעו לשם, אז פתח הארון ואמר, (תהלים קלב) זאת מנוחתי עדי עד פה אשב כי אויתיה.

רבי ייסא אמר, הפסוק הזה אמרה אותו כנסת ישראל בשעה שנבנה בית המקדש ונכנס הארון למקומו. רבי חזקיה אמר, הקדוש ברוך הוא אמר אותו על כנסת ישראל כשישראל עושים רצונו, שהרי אז הקדוש ברוך הוא

וכלו גוונין דאתפשטותא דעלמא סחרניה. אתפשטותא קדמאה איהו בי מקדשא, וכל אינון היכלין ועזרות, וכל ההוא תקונא דיליה, וירושלם, וכל מתא משורא ולגו. אתפשטותא תניינא, כל ארעא דישראל דאתקדשת בקדושה. אתפשטותא תליתאה, איהו כל שאר ארעא, אתר בי מותבא דשאר עמין. וימא דאוקיינוס דסחרא כלא.

והא אוקמוה, דרזא דא גוונין דעינא, דסחרן לההוא נקודה דאמצעיתא דעינא, דאיהו חזו דכל עינא, פגוונא דההיא נקודה דאמצעיתא דקאמרן, דאיהו חזו דכלא, ותמן קאים בית קדש הקדשים, וארון וכפרת, דאינון חזו דכלא. אשתכח, ההוא נקודה חזו דכל עלמא. ועל דא כתיב, יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון וגו'. יפה: שפיר ההוא חזו וחדוה דכלא. נוף: נופא דאילנא דאיהו שפירו דכלא.

תא חזי, שפירו דעלמא, וחזו דעלמא, לא אתחזי בעלמא, עד דאתבני ואתקם משפנא, ועאל ארונא לגו קדשא. מההיא שעתא, אתחזי חזו דכלא בעלמא, ואתתקן עלמא, ואזלי בההוא משפנא ובההוא ארונא, עד דמטי לההיא נקודה דאיהי יפה נוף חדוה דכלא. פיון דמטו להתם פדין פתח ארונא ואמר, (תהלים קלב) זאת מנוחתי עדי עד פה אשב כי אויתיה.

רבי ייסא אמר, האי קרא כנסת ישראל אמרה ליה, בשעתא דאתבני בי מקדשא, ועאל ארונא לאתריה. רבי חזקיה אמר, קדשא בריך הוא אמר ליה, על כנסת ישראל, כד ישראל עבדין רעותיה, דהא כדין קדשא בריך הוא יתיב על פרסי יקריה, וחייל על עלמא, ובכרחה

יושב על פסא כבודו וחס על העולם, וברכה ושלוש וחביבות הפל נמצאים. ואז אמר, זאת מנוחתי עדי עד.

ובא ראה, בפעם שכל האמנים התחילו לעשות האמנות, אותו מעשה ממש שהתחילו היה נשלם מעצמו. הם מתחילים - והיא משלימה את המעשה, היא ממש. מנין לנו? שכתוב ותכל כל עבדת משפן אהל מועד.

במו זה - (בראשית ב) ויכלו השמים והארץ. ואם תאמר, ויכל אלהים ביום השביעי - ודאי כף הוא! שכל העולם, אף על גב שכל המעשים נשלמו כל אחד ואחד, כל העולם לא היה שלם בקיומו עד שבא היום השביעי. שכתוב היום השביעי, אז נשלמו כל המעשים, והשלים בו הקדוש ברוך הוא את העולם. זהו שכתוב ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה. בזה נשלם, בקיום כל מעשה שעשה, ועל זה ויכל אלהים ביום השביעי.

ובשנבנה בית המקדש, כל מעשה שנעשה - נעשה מעצמו. האמנים התחילו - והמעשה נראה להם להעשות ונרשם לפנייהם והשתלם מעצמו. והרי פרושה, שכתוב (מלכים א-ו) והבית בהבנתו. לא כתוב והבית פאשר בנהו, אלא בהבנתו, שהוא נשלם מעצמו. וכתוב אבן שלמה מסע נבנה. לא כתוב בנהו, אלא נבנה, הוא מעצמו נבנה. וכל בכל מעשה שהוא קדוש, משתלם מעצמו.

ובצלאר בן אורי בן חור. פסוק זה למדנו, שרוח הקדש הכריזה עליו לעיני ישראל ואמר: ובצלאר בן אורי בן חורי למטה

ושלום וחביבותא דכלא אשתכח. וכדין אמר זאת מנוחתי עדי עד.

ותא חזי, בשעתא דכלהו אומנין שארו למעבד אומנותא, ההוא עובדא ממש דשראן, איהי אשתלימת מגרמה. אינון שראן, ואיהי אשתלימת עבידתא, איהי ממש, מנלן, דכתיב ותכל כל עבודת משפן אהל מועד.

בגוונא דא (בראשית ב) ויכלו השמים והארץ. ואי תימא, ויכל אלהים ביום השביעי, ודאי הכי הוא, דכל עלמא, אף על גב דכל עבידן אשתלימו כל חד וחד, עלמא כלא לא הוה שלים בקיומיה, עד דאתא יומא שביעאה, דכד אתא יומא שביעאה, כדין אשתלימו כל עבידן, ואשלים ביה קדשא בריך הוא עלמא, הדא הוא דכתיב ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה. בהאי, אשתלים בקיומא כל עבידתא דעבד, ועל דא ויכל אלהים ביום השביעי.

וכד אתבניי בי מקדשא, כל עבידתא דאתעביד, איהי מגרמה אתעבידת. אמנין שראן, ועבידתא אתחזיאת לון למעבד, ואתרשימת קמייהו, ואשתלימת היא מגרמה. והא אוקמוה, דכתיב, (מלכים א ו) והבית בהבנתו. והבית פאשר בנהו לא כתיב. אלא בהבנתו. דאיהי אשתלימת מגרמה. וכתוב אבן שלמה מסע נבנה. בנהו לא כתיב. אלא נבנה הוא מגרמיה נבנה, וכן בכל עבידתא דאיהי קדישא, איהי אשתלימת מגרמה. (ד)

רבי ע"א.

ובצלאר בן אורי בן חור. (שמות לח) האי קרא אוליפנא, דרוח קדשא אכריז עליה

לעיניהון דישראל, ואמר ובצלאר בן אורי בן חור למטה יהודה עשה את